

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2450
izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din
Velja mesečno prejemanje
Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni okrajni račun št. 11.409

Izvajanje sankcij se prične šele 18. t. m.

Pogajanja Laval, Hoareja in Aloisija v Ženevi niso uspela — Zeelandov predlog — Sklepi odbora osemnajstotice — Italija bo odgovorila z bojkotom in „sovraštvom italijanskega naroda“

Pogajanja niso uspela

ŽENEVA, 4. novembra. V soboto pričetka pogajanja med Lavalom, Hoarejem in baronom Aloisijem so se zaključila brez vsakega pozitivnega rezultata in se je pri tej priliki izkazalo, da Italija še nikakor ne misli na tako popuščanje, da bi se mogle njene zahteve spraviti v sklad z načeli Društva narodov. Pokazalo se je pa tudi, da obstaja med Parizom in Londonom kljub vsemu zatrdanju še vedno znatne difference. Dasi se je tudi ta poizkus sporazuma ponesrečil, izjavlja Laval, da ne bo opustil nadaljnjih prizadevanj, vendar pa je ta neuspeh njegov notranje in zunanje politične položaj precej poslabšal.

Sankcije šele 18. t. m.

ŽENEVA, 4. novembra. Odbor osemnajstotice je sklenil, da se prično izvajati sankcije proti Italiji 18. t. m. Poslovali so tekom sobote in večeršnjega dne tudi drugi odbori in pododbori, da pripravijo vse potrebno za izvajanje sankcij. Listi, ki komentirajo omenjeni sklep, poudarjajo zlasti dve dejstvi, da je sedaj določen datum za uvedbo sankcij, ki naj bi se nanašale tudi na prepočev uvoza važnih sirovin in da je moral pri razgovorih velesil posredovati belgijski ministrski predsednik van Zeeland.

Državniki so se vrnili

PARIZ, 4. novembra. Ministrski predsednik in zunanji minister Laval se je vrnil iz Ženeve v Pariz in bo še dapes pričel znova svojo diplomatsko akcijo v zunanjem ministertvu. Baje bo ta akcija v zvezi s predlogom van Zeeland, po katerem naj bi Društvo narodov pooblastilo Francijo in Anglijo, da v njegovem imenu iščeta možnosti za rešitev italijansko-abisinskega konflikta. Tudi angleški zunanji minister Hoare je zapustil Ženevo in prispel večeraj v Pariz, odkoder se je odpeljal z letalom v London. Ker se je vrnil domov tudi lord Eden, se pričakuje, da bosta danes Hoare in Eden poročala Baldwinu o ženevskih akcijah. Odbor osemnajstotice se sestane zopet 6. t. m., da prouči predloge za izvajanje sankcij.

Sovraštvom italijanskega naroda

RIM, 4. novembra. Uradni list vsebuje v zadnji številki celo vrsto ukrepov za obrambo proti sankcijam. Posebna pozornost se posveča ohranitvi določenih cen življenjskih potrebščin. Vsako navijanje cen se bo strogo kaznovalo. Naroča se dalje gojenje kunccev v večjem obsegu in zbiranje starega železa. Oblastva so tudi prepovedala izvoz cele vrste kovin in drugega blaga. Listi tudi poročajo, da je izjavil baron Aloisi Laval v Ženevi, da bo 18. november, dan pričetka izvajanja sankcij proti Italiji, obenem alarm za izvajanje italijanskih represalij proti onim državam, ki se sankcijam pridružijo. Italija bo bojkotirala vse te države. O zasedenem abisinskem ozemlju je govoril po radiu večeraj tudi grof Ciano, ki je nastopil

proti »ženevski blaznosti« in dejal, da bo Italija vzdržala vse pritiske, svet pa naj računa s sovraštvom italijanskega naroda. Oni, ki so tega krivi, bodo kmalu občutili, kaj pomeni to sovraštv.

Abesinija zahteva pomoč

ŽENEVA, 4. novembra. Abesinski zastopnik pri Društvu narodov je predlo-

žil generalnemu tajništvu noto svoje vlade, v kateri zahteva Abesinija v smislu pogodbe od 2. X. 1930. finančno pomoč, kakor pripada državam, ki so bile napadene. V noti se naglašja, da Abesinija v času napada ni bila oborožena in in so ji sedaj za obrambo potrebne večje vsote.

Italijanska ofenziva zaustavljena

italijani v pohodu na vsej fronti — O uspehih še ni nobenih poročil — Pregrupacija na južni fronti

LONDON, 4. novembra. Italijani poročajo, da je general de Bono na severni abesinski fronti pričel ofenzivo v smeri proti Makali, obenem je stopilo v akcijo tudi letalstvo. V akcijo je stopil ves veliki italijanski vojni aparat na vsej fronti dolžini. Ofenzivo so pripravila velika cestna in utrjevalna dela, ki so se izvršila v zadnjih tednih, ko na tem bojišču ni bilo skoraj nobenih bojov. Zavzetje Makale se pričakuje po italijanskih poročilih vsak čas. Italijanska ofenziva se po z zavzetjem tega mesta ne bo zaustavila, ampak si je postavila za nalogo zasesti tudi višine južno od Makale, zlasti pa vrhove Menda Jezus, na katerih je bil leta 1896 general Galliani prisiljen zaustaviti svoje prodiranje. Nova ofenziva ima za cilj zasedbo težavnega, toda rodovitnega ozemlja. Preskrbljeno je že sedaj, da bodo prodirajoče čete pravočasno in v redu oskrbovane z živili in municijo.

LONDON, 4. novembra. Iz Asmare poročajo, da se je večeraj začela ofenziva na črti 80 km v smeri proti Makali, razvila pod poveljstvom generala Maravigna, Birolia in Santinija od gore Sumajata do Adagamusa. V akciji je tudi posebna kolona danakilskih vojščakov, sestavljena iz pribežnikov, kateri poveljuje polkovnik Lorenzini.

LONDON, 4. novembra. Poročevalec »Daily Maila« brzojavlja iz Džibutija, da je italijansko poveljstvo odposlalo del vojske s severnega na južno bojišče. Opaža se na morju veliko in naglo prevažanje čet v tej smeri. Južna italijanska armada je pričela pregrupacijo, ki zadeva na velike tehnične težkoče, vendar se splošno zatrdjuje, da pripravljajo Italijani na jugu izredno veliko akcijo, ki naj bi zlomila abesinski odpor in omogočila Italijanom pohod proti Hararju. Vest, da so Italijani zasedli trdnjavo Gorahej, so se izkazale kot popolnoma neutemeljene. Gorahej je slejkoprej v posesti Abesincev.

ADIS ABABA, 4. novembra. Kakor se tu zatrdjuje, Abesinci še ne nameravajo nuditi Italijanom odločnega odpora, ampak bodo pustili, da prodre na severu še globlje v abesinsko ozemlje, ki mu pravijo »predpekel«. Šele kadar bodo Italijani v najbolj divjem ozemlju, nameravajo Abesinci stopiti v protiakcijo.

PARIZ, 4. novembra. Po poročilih iz Afrike, so Abesinci že zaustavili italijansko ofenzivo. Italijani se morajo boriti s silnimi terenskimi težkočami, kar onemogoča redno preskrbo živil in municije. Razen tega branijo Abesinci neizprosno svoje položaje.

Grčija je postala monarhija

Velika zmaga monarhistov pri včerajšnjem glasovanju — Kralj se vrne sredi meseca

ATENE, 4. novembra. Včeraj se je izvršil v Grčiji plebiscit za republiko ali monarhijo. Izvršil se je v popolnem redu in miru in so glasovali skoraj vsi upravičenci. Končni rezultati plebiscita sicer še niso znani, vendar pa je gotovo, da so zmagali monarhisti z naravnost ogromno večino. Ponekod je glasovalo za monarhijo celo do 95 odstotkov upravičencev. Ko so se izvedeli prvi rezultati in je bilo gotovo, da je dosežena zmaga monarhistov, je nastalo v Atenah velikansko navdušenje. Pripravljali se tudi že vse za vrnitev kralja, katerega bo do tedaj nadomestoval kot regent general Kondilis. Po kralja se odpelje križarka »Awerow« v spremstvu flotilje torpedovk v sredini tega meseca. Kralj se bo vkrcal na križarko v nekem angleškem pristanišču. Tudi zemski ostanki v Florenci pokopane kralja Konstatina in kraljice Sofije bodo v kratkem pripeljani v Grčijo. Po

vseh atenskih izložbah so že nameščene slike Jurija II. Sinoči so napravile ogromne množice po mestu obhod z vzklikanjem kralju in generalu Kondilisu.

ATENE, 4. novembra. Regent Kondilis je takoj po plebiscitu telefonično obvestil o rezultatu v London bivajočega kralja Jurija II. Jutri potuje v London posebna deputacija ministrov, poslancev in visokih častnikov. Vrnitev kralja se pričakuje v Atenah 17. tm.

Razne vesti

Knez namestnik Pavle se je vrnil preko Pariza iz Londona, kjer je imel razgovore z vodilnimi politiki.

Iz poštne službe. Prejšnji direktor ljubljanske poštne direkcije dr. Janjo Tavzes je premeščen k zagrebški direkciji.

Blagoslovitev križev pravoslavne cerkve v Ljubljani se je izvršila 3. t. m. na zelo svečan način in v navzočnosti zagrebškega metropolita Dositeja, ki je blagoslovil križe za kupole nove pravoslavne cerkve Sv. Cirila in Metoda.

Anketa zasebnih nameščencev je bila v Beogradu. Na dnevnem redu so bila vprašanja pokojninskega, bolniškega in brezposelnega zavarovanja zasebnih nameščencev. Sprejete resolucije zahtevajo uvedbo splošnega obveznega pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev in delavcev, nadalje povečanje dohodkov in subvencij javnih borz za delo, sporazum med sindikalnimi organizacijami in borzami za delo, podpiranje brezposelnosti, otvoritev javnih kuhinj za brezposelne ter zagotovitev nastanitve in kurjave potrebnim preko zime. Tudi se je glede zakonske zaščite zasebnih nameščencev sklenilo, da se v posebni resoluciji zahteva zmanjšanje delovnega časa na največ 42 ur na teden. Pri delavskih zbornicah naj bi se osnovali nameščenski odseki, ki naj bi podpirali zahteve zasebnih nameščencev.

Aretacija generala Seimova. Dosedanji inšpektor bolgarskega topništva general Saimov je bil radi soudeležbe pri poizkusu Velčevega prevrata aretiran. Skupno s 26 drugimi zarotniki se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem. General Saimov je vršil velik vojaški kakor tudi politični vpliv v Bolgariji.

Veliko špijsko afero so odkrili v Češkoslovaški. Aretiranih je bilo 28 oseb, med njimi so nekateri člani Henleinove fronte. Gre za špijažo v prid Nemčije.

Demonstracije proti angleškim keksom v Italiji. Iz Rima poročajo, da je večeraj prišlo tamkaj do velikih protiangleških demonstracij. Dijaki so med drugim vdrli v neko kavarno, kjer se prodajajo angleški keksi, in protestirali proti temu, da se prodajajo ti keksi, ki jih je moral kavarniško osebje nato odstraniti.

Mesto zasipano s skalami. Iz Moskve poročajo, da so ogromne skale zgrmele na mesto Ubej. Skale so zasipale kolo-dvor in nekatere dele mesta, drugi deli mesta so zopet uničeni. Železniška proga je razrušena v daljavi 2000 m.

Na tistišcu damače politike

Politični ocvirki

Širjenje kluba JRZ. Pod tem naslovom višje beograjski »Ošišeni jež« v svoji številki od 2. novembra t. l.: »Predsedništvo poslanskega kluba JRZ je v želji, da bi bil klub čimvečji in impozantnejši, odre-dil svojim članom, da vsi kupijo in stalno nosijo težke in dobro podložene zimske suknje, tako da zavzamejo v skupščini čim več prostora in da na ta način vsaj po zavzetem prostoru zagotovijo potrebno večino. Nošenje tankih površnikov je strogo zabranjeno.«

Tistega divjega mačka pa ne more pogoditi. V zadnjem »Ošišanem ježu« je slika dr. Stojadinovića kot lovca. V levici drži zajčasto prirejeno podobi dr. Korošca in dr. Spah, visečih z glavama navzdol. V ozadju divji črni maček na drevesu. Dr. Stojadinović pa razmišlja: »Ta dva zajca (ki ju drži v rokah, to je Spaha in Korošca, op. ur.) sem pogodil kar s prvim strelom, a za onega divjega mačka (mišljen je dr. Maček, op. ur.) sem potrošil svojo municijo, pa nobenega uspeha.«

Sportno gibanje

Borba za točke v mariborskem okrožju se je končala

Jesenski del nogometnega prvenstvenega tekmovanja pod streho — Nepričakovan poraz SK Rapida — V drugem razredu si je priboril naslov jesenskega prvaka SK Ptuj — Kvalifikacijske tekme za državno nogometno prvenstvo pred zaključkom

Včeraj sta se vršili v jesenskem prvenstem tekmovanju mariborskega okrožja zadnji preostali dve tekmi, in sicer sta se srečala v Mariboru SK Rapid in Čakovečki SK, v Ptujju pa SK Drava in SK Lendava. Zadnja tekma šteje k tekmovanju drugorazrednih klubov ter ni imela odločilnega pomena. Drugače je bilo s tekmo v Mariboru, ki je bila prav za Rapid velike važnosti. Morda ni bilo malo onih, ki so trdno upali, da bo Rapid s požrtvovalnostjo in zavestjo, da gre zares, pridobil vsaj oni dve točki, ki bi bili nujno potrebni, da se reši zadnjega mesta v prvenstveni tabeli. Toda vse priprave niso pomagale, Čakovčani so štirikrat potresli mrežo in spravili obe točki. Rapid je ostal na dnu tabele, kjer čaka: drugi razred. Čakovečki SK si je svojo pozicijo v prvenstveni tabeli utrdil in sicer zavzema drugo mesto, dočim si je naslov jesenskega prvaka že itak prejšnjo nedeljo priborilo moštvo SK Železničarja. Prvenstvena tabela izgleda ob zaključku jesenskega tekmovanja takole:

SK Železničar	3 3 0 0 7:1 6
Čakovački SK	3 2 0 1 9:4 4
ISSK Maribor	3 1 0 2 4:9 2
SK Rapid	3 0 0 3 3:9 0
Čakovački SK:SK Rapid	4:2 (2:0).

S to tekmo smo včeraj zaključili letošnje prvenstveno kampanjo. Na Rapidovem igrišču, kjer se je tekma vršila, se je zbralo okoli 500 gledalcev, ki pa so zapustili igrišče najbrž precej razočarani.

Rapid je nastopil z istim moštvom kakor prejšnjo nedeljo proti Železničarjem. Toda kakšna razlika v igri! Dočim so se Rapidovci pred 8 dnevi zagrizeno borili ter tudi lepo zaigrali, je ta enajstotica včeraj popolnoma odpovedala. Dokaz, da je moštvo zelo nezanesljivo! Rapid je ostal tako po treh tekmah brez točke in čepi na dnu tabele, od koder se ne bo z lahkoto premaknil. Moštvo ni več tisto, ki je ogrožalo pozicijo ostalim klubom. Videti je, da je v moštvu precej vrzeli. Tako je kompletna napadalna vrsta kaj šibo sestavljena in tudi ožjo obrambo lahko količkaj vreden napad prisili h kapitulaciji. Pred golom se včerajšnji napad ni znašel in je med drugim izpustil nekaj lepih položajev, iz katerih bi bil moral rezultirati uspeh.

Tudi Čakovčani se ne morejo pohvaliti s homogenim moštvom. Imajo sicer v svoji sredini nekaj zelo dobrih moči, zlasti v obrambi, ki se je žilavo borila do

zadnjega. Tudi taktično so gostje včeraj igrali mnogo boljše od svojega nasprotnika. Najbolj mehak in najmanj nevaren del moštva je napad, ki se je posluževal igre po krilih. Pri tem so imeli srečo in na ta način štirikrat poslali žogo v Rapidovo mrežo. Sicer pa so se fantje potrudili in ni njihovemu uspehu oporekati.

Igra sama skoraj ni sličila prvenstveni tekmi, bila je vseskozi mlačna brez pravega elana in borbe. Tudi je vseskozi potekala zelo fair.

Sodil je g. Jordan iz Ljubljane. Bil je objektiv in v splošnem tudi dober vodja.

Vratar SK Rapida Pelko je odigral včeraj svojo 250. tekmo, njegov tovariš Fučar pa 100. tekmo za barve svojega kluba. Ob tej priliki so jima izročili klubovi funkcijari pred tekmo lepo spomin sko darilo.

V predtekmi so juniorji SK Rapida premagali v prijateljski tekmi juniorje SK Železničarja s 4:2.

Tudi v II. razredu mariborskega okrožja se je včeraj zaključil jesenski del prvenstvenega tekmovanja, in sicer se je zadnja tekma vršila v Ptujju, kjer sta se srečala SK Drava in SK Lendava.

SK Lendava:SK Drava 4:1 (3:0).

Šele letos ustanovljeni SK Lendava je iztrgal svojemu nasprotniku obe točki. Zmaga je bila v vsakem oziru zaslužena. SK Drava ni zaigral z običajnim elanom, dočim so Lendavčani presenetili s svežo in preudarno igro.

Končno stanje prvenstvene tabele je naslednje:

SK Ptuj	4 3 1 0 7:4 7
Gradjanski	4 3 0 1 10:3 6
Mura	4 1 2 1 7:9 4
Lendava	4 1 0 3 8:9 2
Drava	4 0 1 3 5:12 1

Kvalifikacijske tekme za državno prvenstvo.

Ljubljana: Haška:Primorje 2:1 (2:1).

Zagreb: Gradjanski:Ilirija 3:1 (3:0).

Beograd: Jugoslavija:Radnički 1:1.

Osljak:Concordia:Slavija 2:0.

Šibenik: Slavija (S):Osvit 2:2.

Novisad:Vojvodina:ŽAK 6:0.

Zemun: BASK:Sparta 6:1.

Niš: Gradjanski (Niš):Slavija (Skoplje) 1:0.

Ostale nogometne tekme.

Celje: SK Celje:Atletiki 4:1 (1:1). Prijateljska tekma.

Bern: BSK:reprezentanca Berna 2:1 (1:1).

dom izročen svojemu plemenitemu namenu. S slovesnostjo je bila poslana vdanostna brzojavka starešini jugoslovanske sokolske armade našemu mlademu kralju Petru II., nakar je godba zaigrala državno himno. Pevci »Jadrana« so zapeli o-tvoritveno pesem, župni starosta br. dr. Gorišek pa je iskreno čestital društvu in mu želel še nadaljnjih tako lepih uspehov.

Ko so se odprla vrata novega Sokolskega doma, je godba zaigrala sokolsko himno, na bližnjem hribu pa so zagrmeli topiči. Zbrana sokolska družina se je podala v novi dom, kjer je bila posvetitvena prireditev, skrbno naštudirana in po-

dana. Godba je zopet zaigrala, z mogočno pesmijo požrtvovalnih Jadranašev pa je bila oficialna slovesnost zaključena. Sledila je prisrčna zabava v vseh prostorih novega doma.

Novi Sokolski dom je zgrajen tik ob banovinski cesti Maribor-Ruše, nasproti limbuške ljudske šole. Gradbeni dela je izvršila mariborska stavbena tvrdka inž. Šlajmer in Jelenc. Vsa težaška pa tudi druga dela so izvršili požrtvovalni limbuški Sokoli. Novi dom, ki je v ponos vsemu obmejnemu Sokolstvu, je bil zgrajen z žulji društvenega članstva, ki naj bo svetel vzor vsem edinicam velike sokolske družine.

Kulturni razgledi

Slikarska in kiparska razstava »Brazde«

Včeraj ob 11. uri dopoldne je bila v veliki kazinski dvorani otvorjena doslej najboljša razstava domačega kluba

Navajeni smo, da nam naši slikarji in kiparji pokažejo tudi vsako jesen plodove svojega dela. Tako so storili tudi letos, in včeraj so stopili s slikami in kipi pred javnost akad. slikarji Jirak, Kos, Košir, Mušič, Sirk in Trstenjak ter akad. kiparji Kolbič, Sarnic in Stoviček. Razstavo je pred v lepem številu zbranimi povabljenj in drugimi obiskovalci otvoril predsednik Umetniškega kluba v Mariboru, pisatelj dr. Ivo Šorli, nakar je sledil ogled razstavljenih slik in plastik. Razstava je najbogatejša od vseh dosedanjih razstav »Brazde« tako po številu razstavljalcev, saj jih je kar devet, kakor tudi po kvaliteti umetnin, katere so morale skozi roke posebne žirije. Med razstavljenimi slikami so olja, akvareli,

gvaši, grafike itd. Grafike je razstavil samo Ivan Kos. Med kipi so pa les, glina, mavec in mramor. Dva izmed kiparjev, Kolbič in Sarnic, razstavljata prvič. Vsa dela predstavljajo kolikor mogoče enotno svoje avtorje ter kažejo splošno lep napredek. Prepričani smo zaradi tega, da, da bo tudi naša javnost pokazala za razstavo dovelj zanimanja in bo tako izpričala, da se v polni meri zaveda pomena likovne umetnosti za razvoj kulturnega poslanstva našega Maribora. Morda se bodo našli tudi še ljubitelji umetnosti, ki bodo s temi umetninami okrasili svoje domove, namesto z raznim kičem, ki se tako kričavo vsiljuje z vseh strani. Razstava bo odprta do vključno 17. tm.

Planinsko gibanje

Planinsko slavlje na Kremžarjevem vrhu

K včerajšnji blagoslovitvi planinske kapelice Sv. Roka

Včeraj v nedeljo je bila na Kremžarjevem vrhu prisrčna planinska slovesnost, h kateri se je zgrnilo veliko navdušenih planincev iz Maribora, Dravske, Mežiške in Mislinjske doline, pa tudi ogromno kmečkega ljudstva. Mariborsko podružnico SPD so pri tej prelepi planinski slovesnosti zastopali gg. ravnatelj dr. Josip Tominšek, inž. Jelenc, Pagon in Strašnik. Iz Ljubljane je prinesel pozdrave dr. J. C. Oblak. Častni predsednik dr. Senior je pripeljal tudi svoj kader. Blagoslovitev nove kapelice, ki jo je postavila in zgradila slovenjgraška podružnica SPD in ki je posvečena sv. Roku, je izvršil starotrški župnik Horvat, ki je pred tem imel še primeren nagovor. Po izvršeni blagoslovitvi nove kapelice sv. Roka in službi

božji, ki je sledila blagoslovitvi, je bil zunaj na vrhu pred kapelico mogočen planinski tabor, ki ga je otvoril predsednik slovenjgraške podružnice SPD primarij dr. Pohar. Pozdravil je vse navzoče ter se zahvalil imenoma številnim darovalcem in podpornikom, ki so omogočili, zgradnjo nove planinske kapelice. Nato je sledil s pristnim planinskim zanosom prepojen govor ravnatelja dr. J. Tominška, ki je s šegavo in globoko besedo obenem povzdigoval vzvišeno misel planinstva. Govornikove besede so sprejeli vsi navzoči z živahnim odobranjem. Planinsko vzradoščenj so se udeleženci prisrčne planinske slovesnosti razhajali na svoje domove. Ob zaključku se je še oglasil g. Zoržut.

Obrtniki in telefonske pristojbine

Povodom spremembe pravilnika za telefonsko službo in telefonske naročnine so se nekateri rokodelski obrati uvrstili tako neugodno, da je zanje uporaba telefona postala skoro nemogoča. Posebno bo veljalo to za slaščičarne, krznarske, modistovske in krojaške obrate. Poskusi za popravilo neugodnih določil pravilnika so ostali brez rezultata in je še v svoji rešitvi od 21. 6. 1935 prometno ministrstvo odgovorilo, da ministrstvo ne namerava spremeniti grupacije rokodelskih obratov v pravilniku, deloma iz razloga, ker se telefonske naprave v teh obratih izredno mnogo posejajo, deloma ker imajo obrati motorni pogon ali izdelujejo luksuzne stvari, ali pa za svoje izdelke zahtevajo višje cene nego drugi rokodelci.

Te dni pa je ministrstvo pošte, telegrafa in telefona vendarle predručilo razdelitev rokodelskih obratov in s tem vsaj deloma ustreglo soglasni zahtevi delodajalskih strokovnih zbornic. Po novi razdelitvi spadajo: v II. skupino obrtni obrati z motorno silo nad 10 KS in nad 10 delavcev, — v III. skupino: 1. rokodelski obrati s skupno nad 5 KS motorne sile in do 15 delavcev, 2. kinematografi, ki dajejo predstave skoz 2 dneva tedensko, 3. slaščičarne, ki prodajajo svoje proizvode v produkcijskem obratu, 4. krojači ženskih oblek in perila, krznarji, modisti, ki imajo zaposlene nad 3 delovne

moči (pomočnike ali vajence). V IV. skupino spadajo rokodelski obrati in opekarne brez motorne sile, ali s skupno motorno silo do 5 KS, če zaposlujejo nad 8 delavcev — v V. skupino pa: 1. tiskarne s pogonsko silo pod 5 KS, 2. krojači ženskih oblek in perila, krznarji, modisti, če imajo zaposlene največ 3 osebe, 3. vsi nenaštetj rokodelski obrati, če obratujejo brez motorne sile ali z motorno silo skupno do 5 KS in ne zaposlujejo nad 8 delavcev.

Ptujske novice

Smrtna kosa. V visoki starosti 84 let je umrla Ana Dvoršak, branjevka v Ptujju. V bolnišnici pa sta umrli Kristina Zorman stara 10 let, hčerka posestnika pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, in Stanislav Pinterič 6 let star, sin posestnika pri Sv. Tomažu v Slovenskih goricah. Blag jim spomin!

Nezgode in nesreče. Hudo se je ponesrečil 29letni ključavničarski pomočnik Konrad Gošnik iz Ptujja. V delavnici ga je stroj zagrabil za desno roko in mu isto hudo razmesaril. — Spravili so ga v ptujsko bolnišnico. — Isti zavod je sprejel tudi 27letnega Martina Majhena viničarja v Gradišu pri Sv. Barbari v Halozah, s smrtnonevarnimi poškodbami na glavi. Ponoči so ga napadli trije neznanj moški in ga premlatili s koli, da je obležal nezavesten. Orožniki se trudijo, da izsledijo napadalce.

Sokolske veste

Novo sokolsko gnezdo

Slovesna otvoritev Sokolskega doma v Limbušu — Novi dom je posvečen spomenu blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Skromna je bila včerajšnja otvoritev novega Sokolskega doma v Limbušu, preskromna v primeru z veliko pomembnostjo slovesnega dogodka, ki bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovini mariborske Sokolske župe. Redki so taki dogodki v današnjih težavnih časih in zato se z limbuško sokolsko družinico raduje vsa velika sokolska družina in ji prisrčno čestita k lepi slavnosti z iskreno željo, naj bi v novem domu rasel krepek sokolski rod, naj bi bil novi dom močna sokolska trdnjava, ki bo uspešno branila nesmrtno Tyrševo vojsko pred vsemi napadi.

Sokolsko društvo v Limbušu je na skromen način otvorilo včeraj svoj novi dom in k preskromni slovesnosti povabilo bratske sosedne edince, ki so se v častnem številu odzvale vabilu. Novi dom, zgrajen v današnjih časih z narav-

nostjo zglede sokolsko zavestjo in požrtvovalnostjo, je posvečen največjemu mrtvemu Sokolu blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, o čemer priča v marmor vklesano posvetilo nad glavnim vhodom v novi dom. K pomembni slovesnosti so mimo številnih predstavnikov bratskih sosednih sokolskih edinic prihiteli predstavniki Sokolske župe, zbralo se je polnoštevilno članstvo domačega društva in precej domačega ljudstva. Zbrano sokolsko družino je toplo pozdravil društveni starosta br. Tervušek, podčrtal pomen dogodka, ko odvarja limbuško Sokolsko društvo svoj dom in se iskreno zahvalil vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je dobilo društvo lastno streho. Z izbranimi besedami je nato odklenil vrata novega doma in izročil ključ društvenemu gospodarju, s čemer je bil novi Sokolski

Mariborske in okoliške novice

Brezposelnost tera ljudi v smrt

Okoli polnoči je hotela mladenka z mosta skočiti v Dravo — Rešitev v poslednjem trenutku — Vzrok brezposelnost

Snoči se je mnogim pasantom nudil na državnem mostu razburljiv dogodek. Okoli polnoči so videli, kako se neka mladenka vzpenja na ograjo mostu v očividni nameri, skočiti v dravske valove. Že se je nesrečnica pognala kvišku, ko je priskočilo k mladenski nekaj ljudi in par krepkih rok ji je preprečilo izvršitev samomora. Obupano mladenko, ki se je ho-

tela svojim rešiteljem na vsak način iztrgati iz rok in ponoviti dogodek, so odpeljali na policijsko stražnico, kjer je izpovedala, da je 19letna Adela S. Pravila je, da je že več mesecev iskala po Mariboru službo, toda povsod je naletela na gluha ušesa. Brezposelnost in velika beda sta ji tako zagrenila mlado življenje, da je sklenila izvršiti samomor.

Postaja za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru

Dne 6. 10. 1935 je potekla dvoletna doba prvega kuratorija Postaje za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru. V novi kuratorij, ki sestoji iz zastopnikov delodajalcev in delojemalcev, zastopnika karitativnih društev in OUZD je gospodarsko predstavništvo v Mariboru imenovalo za industrijsko delodajalsko skupino tovarnarja g. Josipa Hutlerja, direktorja tvrdke Doktor in drug g. Karla Fischer-ja in industrija inž. O. g. Karla Fischer-ja in industrija inž. O. g. Karla Fischer-ja; za trgovsko delodajalsko skupino veletrgovca g. Ferda Pinšterja in za obrtništvo ozir. ostale podornike, podpredsednika Gospodarskega predstavništva g. Andreja Oseta. Delavski zastopniki so imenovali v novi kuratorij zastopnike za industrijsko delojemalsko skupino gg. Kokola Stanka, Vidoviča Stanka in za trgovsko skupino g. Vriska Ivana.

Karitativna društva so imenovala v nov kuratorij g. dr. Ivana Jančiča, OUZD pa upravitelja ekspoziture g. Franjo Stepanca.

Na prvi seji, ki se je vršila v sredo dne 30. 10. 1935 v prostorih ekspoziture OUZD v Mariboru, je bil pri konstituiranju novega kuratorija Stanice za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru, zopet ponovno izvoljen za predsednika višji državni pravdnik v p. in narodni poslanec g. dr. Ivan Jančič, za podpredsednika g. Stanko Vidovič, za tajnika pa g. Franjo Stenovec, v nadzorstvo pa industrialec g. Hutter in ga. Gerkman.

Tečaj za pisavo in besedo v izložbi

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru je prirejalo zadnja leta tečaje za moderno aranžiranje trgovskih izložbenih oken. Letos pa priredi v nadaljevanju trgovske izobrazbe tečaj za pisavo in besedo v izložbi in je pridobilo v ta namen strokovnjaka g. Rakušo, profesorja Trgovske akademije, ki bo udeležencem na živ in razumljiv način podal vse, kar se rabi zadevno v praksi. Naučil bo vse vrste abeced, uporabljajoč razna peresa, čopiče, barve, tuše, šablone itd. Vsak udeleženec bo risal plakate in lističe za svojo stroko ter se naučil v izložbi uporabljati najmočnejši reklamni faktor: živo besedo! Praktično se bo obravnavalo: slogan kot opozorilo, plakat pri blagu, cene in lističi, plakati na šipi, deska za cenik. Tečajniki se bodo naučili, kako se z najenostavnejšimi sredstvi doseže največji uspeh. Suggestivna beseda v izložbi in privlačni tekst na plakatih so mogočna sredstva učinkovite reklame. Toda treba je znati sestavljati učinkovito besedilo, in to je treba pisati lepo, čitljivo in dekorativno. Tečaj se prične v sredo 6. novembra ob 20. uri v društvenih prostorih, Jurčičeva ulica 8-I. Prijavite se takoj v društveni pisarni istotam. Ne zamudite ugodne prilike! Kar pridobite, ostane vse življenje!

Železni ženin Mihael Verzel umrl

Ni še potekel mesec, ko so pri Sv. Duhu na Stari gori Vzelovi obhajali železno poroko 91 letnega Mihaela in 93 letne Anje Verzelove. Danes pa leži železni ženin mrtvako bled na mrtvaškem odru. Pred enim mesecem svatje, sedaj pogrebi... O življenju pokojnega jubilarja je naš list objavil ob priliki železne

poroke obširno poročilo. Kako tragično, da mu mora pi sati sedaj že osmrtnico! Čilega in mladeniško razpoloženega starčka, ki ga zdrav humor in bister spomin prav do zadnje ure nista zapustila, je včeraj ob 7. uri zjutraj pokosila neizprosna smrt. Še na smrtni postelji je igral na orglice priljubljene koračnice in skoraj do zadnjega zdihljaja je kadil svojo najljubšo tovarišico — pipico tobaka. Ko je njegov duh splaval na onostranstvo, so bili ob slavljenčevi postelji zbrani skoraj vsi njegovi otroci, bil je pri njem tudi g. Verzel iz Maribora, ki je 91letnemu očetu kakor po navadi prinesel nekaj priboljškov. Žalujemo izrekamo naše toplo sočutje!

Iz sodne službe. Za starešino sreskega sodišča v Mariboru je imenovan dr. Matija Lovrenčič.

Železničarska služba. V Maribor je premeščen iz Rakeke železniški uradnik Stanko Dederes. K mariborskemu koroškemu kolodvoru je premeščen železniški uradnik Albin Zakotni, doslej v Ptuj.

Življenje in smrt v Mariboru. V preteklem mesecu se je narodilo v Mariboru 51 krepkih dečkov in 60 deklic, umrlo je 82 ljudi in sicer 31 moških in 51 žensk. Porok je bilo 43.

Lovski blagor! Tukajšnji bančni ravnatelj g. Sterger je ustrelil belega fazana. Šentiljski šolski upravitelj pa je ujel živega lepega kormorana. Obe redki živali sta na upogled pri nagačevalcu Wallnerju.

6000 in 8000. Mariborski mestni avtobusi so na praznik Vseh svetnikov in Vernih duš prepeljali na pobreška pokopališča preko 6000 Mariborčanov. Meljski brodar Merdaus pa jih je prepeljal svojim brodom — preko Drave — do 8000. Slednje število najjasneje kaže nujno potrebo zgraditve novega mostu, ki naj bi vezal meljsko in pobrežno stran.

Proštuberkulozni dinar je v mesecu oktobru 1935 dosegel vsoto 190.077 Din, ki je namenjen za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru. Izven stanovanjske akcije je liga prejela iz neke stave med gg. J. S. in B. R. 100 Din, od tvrdke Karl Thoma pa 200 Din, za kar iskrena hvala! Za trajnost, požrtvovalnost in liubezen do sočloveka trpina, pa se liga posebno zahvaljuje stanovanjskim najemnikom in hišnim posestnikom, ki so navzlic težkim časom ostali zvesti naši nadvse človekoljubni akciji. Pristopajte k sodelovanju in podpirajte naše delo, za protiuslugo pa je na razpolago protituberkulozni dispanzer, kjer se vse članke in revne sloje zdravi za jetiko brezplačno vsak delavnik od 9. do 11. ure v palači OUZD v Mariboru. Dispanzer vodi zdravnik-specialist za tuberkulozo in se opremljen tudi z roentgenovim aparatom.

Zaključek knjigovodskega tečaja. Pretekli četrtek 31. oktobra se je dovršil 7-tedenski učni tečaj za obrtno knjigovodstvo v Mariboru, ki ga je priredila mariborska poslovalnica zborničnega obrtno pospeševalnega zavoda in ga je vodil g. prof. Struna. Tečaj je obiskovalo 35 udeležencev, od katerih jih je 13 prihajalo iz okoliških občin, 2 sta bila samostojna rokodelska mojstra, vsi drugi pa rokodelski pomočniki. Ob zaključku tečaja je obrtno-zadružni nadzornik Založnik v imenu poslovalnice v kratkem nagovoru orisal udeležencem pomen izboljšanja izobrazbe za naše rokodelstvo in delovanja zbornice za napredek obrtništva. — Udeleženci tečaja so z uspehom brez izjeme prav zadovoljni in vsi naglašajo, da so predavanja bila od početka do kraja zanimiv in vsakemu udeležencu prav do-

bro razumljiva, tako da so vsi brez oziroma na predizobrazbo mogli z lahkoto slediti predavanjem. Knjigovodstvo je za vsakega naprednega pridobitnika zelo važen predmet in bo poslovalnica s prirejanjem takih tečajev nadaljevala ter razpisala nov tečaj, kakor hitro se prijavi dovolj interesentov. Prijave je oddati ustmeno ali pismeno v pisarni obrtno zadružnega nadzorništva na sreskem na čelstvu.

»Rdeča roka« grozi Bat'i. Včeraj je dobil poslovodja tukajšnje prodajalne »Bat'a« g. Albert Fuks anonimno grožilno pismo naslednje vsebine: »Bata izgini prostovoljno, če ne boš zletel v zrak z vsemi svojimi coklami. Naše geslo je: izgini ali pa pogini. Rdeča roka.« Na tem pismu je žig mariborske pošte z datumom 2. XI. 1935. G. Fuks obljublja o nemu, ki bo izsledil pisca, primerno nagrado.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek predava g. prof. Lojze Bizjak iz Maribora o filozofskih in socialnih osnovah fašizma. V petek dne 8. novembra predava dr. Arnold iz Zagreba o francoskih vrtovih.

Tečaj ruskega jezika v Ljudski univerzi bo začel z novembrom (začetni in nadaljevalni). Prijave pri blagajni Ljudske univerze.

Vabilo. »Tujsko-prometno društvo Sv. Lovrenc na Pohorju« vabi prav vljudno na svoj redni letni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 10. novembra 1935. s pričetkom ob 18. (6.) uri zvečer v gostilni pri »Jelenu«. Dnevni red: 1. Pozdrav po predsedniku. 2. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo tehničnega referenta. 6. Volitve. Po občnem zboru s pričetkom ob 8. uri zvečer se vrši istotam »koncert« (martinovanje). Ker je čisti prebitek namenjen propagandi in povzdigi tujskega prometa v našem lepem kraju, prosimo mnogoštevilne udeležbe. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Upravni odbor Tujsko prometnega društva Sv. Lovrenc na Pohorju.

Tajništvo Avtomobilskega kluba sekcija Maribor opozarja s tem svoje člane in vse vozače motornih vozil na naredbo uprave policije v Zagrebu, glasom katere so v Zagrebu prepovedani v času od 23. ure do 6. ure zjutraj vsi zvočni signali (s hupo, trombo, klaksonom itd.)

Mornarska sekcija — Jadranske straže v Mariboru priredi dne 9. XI. 1935 ob 20. uri v spodnji kazinski dvorani mornarsko proslavo ob priliki obletnice, ko je leta 1918 na našem Jadranu na bojnih ladjah prvič zaplapolala Jugoslovanska zastava. Na programu so glasbene in pjevske točke, po programu pa prosta zabava. Vabljeni so vsi prijatelji morja in mornarice. Vstop prost. Obleka poljubna. Članstvo v uniformi ali z znaki.

Sredo in petek Svengaljev eksperimentalni večer v Veliki kavarni.

Hotel »Orel«. Vsako soboto, nedeljo in praznik koncert. Priznana dobra kuhinja, specialni menuji, mesnate in ribje specialitete, domače prekajene klobase; izborna jeruzalemska in dalmatinska vina. V dvorani točilne cene.

Nočno lekarniško službo imata danes v ponedeljek Maverjeva in Savostova, jutri v torek Minaškova in Königova lekarna.

Pekrčan jih je razvnel. Preteklo noč so se v neki gostilni v Pekrah preveč na pili pekrčana in se stekli. Zabliskali so se noži, po kratkem srditem boju pa sta obležala na krvavem bojišču 26letni kovač Franjo Heražič z vbodljaji v desno roko in kontuzijami na glavi ter 59letni hlapec Andrej Veronik z razrezano glavo in obrazom. Oba poškodovanca so mariborski reševalci prepeljali v tukajšnje bolnišnico.

Vroča kri amaconke. Jožefo L. so poškodovano morali odpredati k zdravniku. Vso zadevo so pojasnili studenški orožniki, ki so dognali, da je imenovana postala žrtev napada neke Studenčanke amaconke, ki jo je obtokla s steklenico in ji raztrgala obleko. Vsa zadeva se bo končala pred sodniki.

Radi omedlevice padla s kolesa. Včeraj dopoldne je delavka Marija Damjanova kolesarila po Tržaški cesti. Nenadoma pa ji je postalo slabo in je kar na kolesu omedlela. Pri tem je kolesarka tako nesrečno padla, da je zadobila za desnim ušesom krvavečo rano. Damjan-

GRAJSKI KINO Telefon 22-16

Samo še dva dni

„ZLATI OKOVI“

Ljubavni film v nemškem jeziku. V glavni vlogi Joan Crawford in Clark Gable. Pride

„Pisani pajčolan“

Greta Garbo.

Kino Union. Danes zadnjič vesela opereta »Ljubavne melodije« z Marto Eggert. Od torka dalje prekrasni film »Za vedno tvoja« s slavno umetnico Elizabeto Bergner.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 4. novembra Zaprt.

Torek, 5. novembra ob 20. uri: »Medvedji ples«. Red C.

Sreda, 6. novembra: Zaprt.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri: »Beneška noč«. Red A.

V torek, 5. novembra ponove zabavno češko komedijo »Medvedji ples«. Delo je napisal Vilem Werner in je odsko prav učinkovito. Red C.

Prva ponovitev Straussove operete »Beneška noč«, ki je ob premieri pred polnim gledališčem dosegla izredno lep uspeh, bo v četrtek, 7. novembra. V glasbenem delu je ta opereta pravi biser, vsebinsko pa ugaja po mnogih komičnih situacijah in zapletljajih.

nova, ki je obležala nezavestna se zdravi v mariborski bolnišnici.

Pobesnela krava je navalila na prevzitarico Jožefo Prelog iz Borejcev in ji prizadala nevarne poškodbe na nogah. Prelogova se zdravi v bolnišnici.

13-letnik prosjači in berači. Mariborska policija je zalotila 13-letnega Josipa Čandisa iz Galicije v Savinjski dolini, ki je po raznih hišah beračil in prosjačil. Deček je pastorek in je doslej služil nekemu slepcu kot vodnik. Začasno so ga spravili v tukajšnji Mladinski dom.

Izdaten tihotapski plen. Preglednik finančne kontrole Andrej Premelč, Jože Urek in Miha Sulek so v Magdalenski ulici 83 odkrili dokajšnjo zalogo raznih iz tihotapstva izvirajočih predmetov. Odkrili so 6397 komadov kreslinih kamnov za vžigalnike, 100 škatlic saharina ter 12 vžigalnikov za vžigalnike, 100 škatlic saharina ter 12 vžigalnikov avstrijske provenience. Dokajšnji plen so zaplenili, tihotapko pa aretirali. Kazen v denarju bo velika, zaporna kazen, kakor običajno, leto dni...!

Kaj vse krađejo. Hišnik Ivan Kmetič z Glavnega trga je prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel 3 stružnike, 2 kladi, 2 klešč in eno dleto. Kmetič je oškodovan za preko 300 dinarjev.

Tudi goske krađejo. Mariborskemu mesarju Vlahoviču na Aleksandrovi cesti je neznan tat ukradel pri belem dnevu z dvorišča dve pitani goski, ki sta bili namenjeni za Martinovanje.

3000 dinarjev vredno avtomobilsko kolo je včeraj nekdo ukradel pred glavnopošto s tovrnega avtomobila, ki je last ruske tovarne za dušik. Za storilec poizvedujejo.

Velika tatvina jabolk. Ko je bil včeraj popoldne trgovec s sadjem Alojz Lah iz Vojašniške ulice 10 z doma, je priliko izrabil neznanec, ki se je vtihotapil v trgovčev skladišče ter pred očmi mnogih ljudi odpeljal 7 velikih in 5 malih zabojev jabolk in trgovca oškodoval za okoli 2000 dinarjev.

Nekaj zavrgel, ostalo odnesel. Poročali smo že o drznem vlovu v železniško skladišče v Moškajncih. Neznane, ki ga doslej še niso izsledili, je odnesel velik zaboj Francka in dva pošiljki živil, ki jih je poslal mariborski železniški konzum dvema tamkajšnjima železničarjema. Ker pa je bilo breme pretežko, je na polju, oddaljenem nekaj sto metrov od skladišča, odvrnil okoli 15 kilogramov Francka in oba zavitka živil. To so našli naslednjega dne pri natančni preiskavi, ki jo je vodil mariborski daktiloskop g. Grobin. Storičca imajo bajne že na sumu.

Ukradeno — najdeno. Včeraj je bilo ukradeno šivilji Mariji Korenčevi izpred sreskega načelstva žensko kolo, vredno okoli 1000 dinarjev. Nekaj časa nato pa je ukradeno kolo našel stražnik prislo-

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Silan je jezdil po poti mimo Jasnice, nato med travniki in pašniki, naposled pa zavil v breg skozi gozdove, ki so dvigala na levo in desno svoje zdravo lesno bogastvo. Ti gozdovi, ki so dolga stoletja preživljali Pohorje, jim bili edini, a večno nevsahljivi vir težkega dela, pa tudi dohodkov in nekakšnega, že skoraj standardiziranega blagostanja. Ti gozdovi, ki so v času velike denarne in gospodarske depresije postali mrtvi kapitali, začarani speči vitezi, hudeči se kdaj pa kdaj spet za kratke tedne ali mesece novih konjunktur, toda osramočeni in užaljeni zaradi razvrednotenja svoje vrednosti. Morda ni nihče na vsem Pohorju čutil z njimi vseh teh bolezni tako živo, kakor Josip Silan. Doli na Silanovini so res — sedaj le še podnevi in deloma celo omejeno — ropotali stroji in tkali blago vseh vrst, toda njemu njihovo ropotanje ni moglo vzbuditi takega ugodja, kakor pesem sekir v gozdovih in žag ob vodi. To ropotanje mu je bilo večno nekako tuje. Morda ga je preveč spominjalo na boje in ponižanja, ki mu jih je nekoč prineslo.

Gozdovi, pohorski gozdovi! Ne, Pohorje ni bil rojen ne za industrijo ne za industrijskega delavca, rojen je bil za gozdne magnate, posestnike, lesnega

trgovca, žagarja ali delavca. Le s težavo in s krvavečim srcem se je mogel kdaj živeti v novo, zato je v tem novem navadno tudi tako naglo izgubljal tla pod nogami in padal v čudne ekstreme: od kmeta je postajal razredni proletarec, od v lastno zemljo priraščenega Slovenca brezdomca ali renegata. Iztrgan nasilno iz gozda, je izgubil korenine in z njimi dotok zdravih pohorskih slovenskih sokov.

Je mislil Josip Silan na to, ko je jezdil po stezah in kolnikih svojih gozdov? Najbrže ne, saj se ni nikoli poglobljal v probleme, ki ga niso trenutno neposredno zanimali, ali celo že dušili. Mislil je na svoje zadovoljstvo, da je izginil še tisti, ki je bil vsaj formalno lastnik prejšnjega njegovega silanovskega kraljestva. Njegovo mrtvo truplo so odpeljali v Maribor in tam položili k večnemu počitku poleg Adolfa Rogana in njegove žene, katere krsto je dal Evgen Rogan že prej pripeljati z Dunaja. Josip Silan je šel za Ervinovim pogrebom s topimi, nenavzočnimi mislimi. Opravljanje te konvencionalne dolžnosti se mu je zdelo čisto nepotrebno. Od vsega, kar je videl pri tem pogrebu, se je spominjal samo dveh postranskih, smešnih epizod. Sredi poti neke je zagledal med radovedneši, ki so

stali ob strani, obraz mladega fantalina. Ta obraz je buljil v pogrebce tako bedasto, da bi se bil Silan kmalu zakrohotal in se je le še za stotinko sekunde pravočasno spomnil, da bi s svojim smehom pri pogrebu napravil škandal. Potem se mu je pa nenadoma zazdelo, da zijajo tako bedasto vsi tisti ljudje na levi in desni strani ceste.

»Zijajo tako pri vsakem pogrebu?« se je vprašal. »Bodo tudi pri mojem?«

To v duši mehanično sproženo vprašanje ga je zadelo tako hladno in nevšečno, da je stresel z glavo, kakor da hoče odrediti nepovabljeni misel na lastno smrt. Na lastno smrt sedaj, ko se čele pričinja novo življenje!

Že skoraj tik vhoda na pokopališče je pa vzbudila njegovo topo pozornost neka raztrgana starka, ki se je tako zelo in na glas jokala, kakor da ji neso v grob lastnega sina.

»Ga je poznala?« se je vprašal. »Najbrže ne.« Čemu se tedaj joče? Se joče samo tako iz navade ali sploh zaradi smrti? In stoji tu pri vsakem pogrebu in se joče za vsakim, ki ga neso mimo? To so menda edine solze za njim. Kdo naj bi jih še točil? Evgen, Inge, jaz? Nihče.

Še pri ceremoniji samega pokopa so se njegove odsotne misli vrnile k jokajoči starki, kakor tudi pozneje še večkrat. Čemu neki. Ni vedel. Tak neumen, nepomemben, bežni doživljaj, pa toliko vrnitev v spomin. Kako čudno: koliko-

krat gremo mimo velikih stvari, ne da bi jih sploh opazili, ob malih se pa ustavimo in nas potem še dolgo mučijo. Še na tej poti po gozdu se je zalčil sredi razmišljanja:

»Morda je starka izgubila moža, sina, hčerko in doživlja sedaj ob smrti vsakega človeka znova bolečino svoje izgube. Mali ljudje ozkega sveta.«

Potem so se njegove misli znova vrnile h koncu Ervinovega pogreba. Pokopali so ga in duhovniki, godci, pevci, govorniki ter pogrebci so se razšli. Kakor pri vsakem pogrebu. Tako se zaključili ljudje odidejo v gostilne, da se napijejo, na svoje delo, na sprehod ali domov. Morda spregovore po poti še kakšno besedo o pokojniku in pogrebu, nenadoma se pa spomnijo čisto drugih reči in pokojnik ter njegov pogreb sta pozabljena. Vse gre dalje, kakor da ni nikoli živel in nikoli umrl ter bil pokopan. Svet gre dalje leta, stoletja, tisočletja. In vendar je vsak o sebi tako trdno prepričan, da je neko važno središče, neka pomembna os. Preko tega pa Silan ni segel, ker bil bi se moral dotakniti svoje lastne, zanj nedotakljive osi.

Po pogrebu je bil Ervin pozabljen. Spomine nanj so obujala le še Evgenova brezuspešna prizadevanja za razveljavljenje oporoke, a ti spomini z njim, s pokojnikom samim, prav za prav niso imeli nobenega pravega opravka, še manj tesnega, čustvenega kontakta.

(Se bo nadaljevalo.)

Iz življenja in sveta

Jabolko simbol ljubezni in grešne ljubezenske naslade

Že v raju je Eva z jabolkom zapeljala Adama — Zanimivi in različni pomeni, ki jih lahko vernost pripisuje jabolku in jablani

Ko smo si ogledovali razstavljeno sadje na letošnjem prvem sadnem sejmu, so se marsikomu cedile sline po lepem in okusnem sadju. Zapeljivo rdeča in druga jabolka so naravnost omamljala otroke in tudi starejše, ki so se jedva premagali zoper sedmo božjo zapoved. Prepričali smo se lahko o nenavadni vabljivosti zlatih jabolk in ni čudno če je že v raju Eva z jabolkom zapeljala Adama. Ker smo ob priliki sadnega sejma mnogo pisali o sadju, naj še seznanimo naše čitatelje z različnimi pomeni, ki jih lahko verno ljudstvo pripisuje jablani in jabolku in z različnimi simboli, ki jih je predstavljalo nedolžno jabolko v davni in jih predstavlja še celo danes.

Kje je domovina jablane

Je težavno ugotoviti. Sveto pismo bi lahko tako razumeli, da jo je Bog posadil sredi raja, odkoder se je razširila po vesoljnem svetu. Dokazano pa je, da so sadili jablane v srednji in severni Evropi že v kameni dobi, dočim so nam drugo sadno drevje, ki ga gojimo, prinesli šele Rimljani. Številni pregovori in najrazličnejše vrače, ki opletajo jablano in njen sad so nam dokaz, da sega njena starost v početke zemeljskega stvarstva.

V starem veku je bilo jabolko znamenje rodovitnosti. Jabolka so bila znamenja boginje Demetre, rodne zemlje. Znak rodovitnosti pa je bilo jabolko tudi v drugih verstvih. Številne so bajke in pripovedke, ki pričajo, da daje uživanje jabolka zaželjeno rodovitnost. Na letošnjem mariborskem sadnem sejmu smo čitali priporočilo, da uživanje jabolk krepi zdravje in čisti kri! Pri Kirgizih se še danes valjajo nerodovitne žene pod na samotni stoječimi jablanami, da bi dobile otroke.

Jabolko znamenje ljubezni in naslade.

Prav pogosto pa je jabolko uvaževano tudi kot simbol ljubezni. Že v starem veku je dekle razkrila fantu svoje srce na ta način, da mu je vrglo rdeče jabolko. Popolnoma rdeče jabolko je bilo znamenje hudo vroče ljubezni. Iz zgodovine vemo, da je bilo pri Grkih in Rimljanih posvečeno jabolko boginji ljubezni, Veneri. — Zato najdemo vsa poganska božanstva ljubezni upodobljena z jabol-

kom v roki, kot znamenjem lepote, ljubezni in grešne ljubezenske naslade. Pripovedujejo, da je imel kip germanske boginje ljubezni Greje, ki ga je razbil Karel Veliki v Magdeburgu v levici troje zlatih jabolk, za boginjo pa so stale tri deklice z jabolki v rokah. Tudi boginja ljubezni starih Slovanov Živa je imela v roki jabolko. Naša narodna pesem nam pa pove, da je bilo jabolko znamenje ljubezni pri vseh južnih Slovanih.

Izrazito erotičen pomen je imelo jabolko že v grškem baieslovju. Znameniti grški pisatelj Aristofanes je v neki svoji igri svaril rojake, naj ne hodijo v hišo plesalk, da jih ne bodo blodnice obmetovale z jabolki in jih tako izvabile v nečistovanje. Biblija in njena zgodba o raju, ki je zvezana z jabolkom, razodeva erotični pomen jabolke. Naša mati Eva je grešila s tem, da je jedla jabolko in ga je dala še očetu Adamu, kar tolmačijo z grešno ljubezensko naslado. Prav v zvezi s to svetopisemsko zgodbo spravljajo narodne bajke jabolko v zvezo s samim vragom, zapeljivcem v grešno ljubezen. Stari pregovor pravi: Kdor gre z vragom jabolka obirat, ga bo opeharil vrag za jabolka in košaro!

»Jablana drevo življenja«.

Kakor starih gozdnih dreves, tako so se tudi jablane oklenili stari običaji. Razni narodi so smatrali jablano za drevo življenja in rojstva in so jo sadili ob uri otrokovega rojstva. Taka je bila njihova vera, da otrok prav tako uspeva ali hira, kakor njegova jablana. Nevesta v Bosni vrže iz cerkve gredoč med otroke jabolka, na Hrvaškem pa vrže jabolko ženinu čez glavo. Dalmatinska nevesta pa si vtakne na poročni dar par jabolok celo v nedrije kot blagoslov za rodovitnost.

Jabolko so smatrali že v davnih časih zaradi njegove okrogle oblike kot znamenje popolnosti in podobno zemeljske oble. Cesarji in kralji so pritrjevali zlata jabolka vrh žezla kot znamenje svoje oblasti. Številni so še danes pregovori in reki, ki se nanašajo na jabolko in jasno kažejo, kako je jabolko priljubljen sad. Naj omenimo še, da je jabolko prerok ljubezni. Le vprašajte naša dekleta in fante, ko lupijo jabolka na Sveti večer

ir, mečejo olupke preko ramen, pa čitajo začetnice svojih »bodočil«, kolikokrat so se jim že uresničile prerokbe nedolžnega jabolčnega olupka. Če prerežemo jabolko in preštejem peške, pravi naša narodna vrača, je enako število v obeh polovicah dobro znamenje. Naša dekleta pa tudi kaj rada izpuščajo med kazalcem in palcem spolske peške in verjamejo, da bo prišel bodoči mož od tiste strani, kamor je peška zletela.

Abesinska kirurgija

Povsem prirosta je, povzroča pa velike bolečine. Da se na primer odstrani krogla iz telesa, ki ni preveč globoko obitčala v mesu, položi abesinski kirurg na mesto ranitve jedko snov, ki izžre in razkroji meso do krogle. S tem da položijo nato okoli ranjenega mesta zavrelo maslo, sveže pasje odpadke in vroče olje, se ustavi krvavenje. To postopanje se je uporabljalo svojčas pri zločincih, katerim so na primer odsekali roke, potem ko so izvršili več tatvin. Na sveža, ne preveč velika ranjena mesta, se polagajo mravlje, ki naj robove ranjenega mesta skupaj stisnejo. Čim se mravlja usede na pravo mesto, se odstrani njeno telo, tako da tvorijo še preostali deli naravne klešče. Je pa še veliko zanimivih primerov, kako si pomaga v takšnih podobnih slučajih abesinska kirurgija.

Grenki spomini.

V krvavi svetovni vojni, ki je preuknula skoro ves svet in njegovo življenje je mobilizirala Rusija 15 milijonov vojakov, Nemčija, 13.250.000, Avstrija 9.000.000, Francija 8.194.000, Anglija 8.326.000, Italija 5.250.000, Amerika 3.800.000, Turčija 1.500.000, Srbija 1.100.000, Rumunija 1.000.000, Bolgarija 500.000, Belgija 380.000, Grčija 200.000, Portugalska 40.000, Japonska pa 30.000 vojakov.

Prelita kri v svetovni vojni.

V svetovni vojni je padlo 2.500.000 Rusov, 1.885.000 Nemcev, 1.450.000 Avstrijcev, 497.000 Italijanov, 600.000 Srbov, 450.000 Turkov, 115.000 Belgijcev, 159.000 Rumunov, 90.000 Bolgarov, 56.600 Amerikancev, 4.000 Grkov, 3.000 Portugalcev in 1000 Japoncev. Naj povdarimo, da je bilo v svetovni vojni prelito morje slovanske krvi, saj je padlo na raznih bojiščih, kjer sta se borila brat proti bratu, skupno 3.190.000 slovanskih fantov in mož.

Moderna ljubezen.

— Veruj mi, srce moje, nagli tempo današnjega modernega ljubimkanja mi že preseda. Včasih si naravnost poželim staromodne ljubezni. —

— Dobro, dragi moj, poklicala bom svojo staro mater in te seznanila z njo.

Posest

PRODAM HIŠO
s parno pekarno v okolici večjega mesta v Sloveniji. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Gotovina«, 5028

Prodaj

SPALNICE, JEDILNICE,
kuhinske opreme, stole vseh vrst za takojšnje dobave z jamčeno kupite pri Novaku, Vetrinjska 7. Koroška 8 4285

DVE OMARI
za obleko (moderni, svetli, politirani), damske obleke in drugo napredaj. Maistrova ulica 18-I, desno. 5032

Sobo odda

SOBO
oddam, eventuelno s hrano. Gosposka 46-III, desno. 5024

Stanovanje

STANOVANJE.
soba in kuhinja, takoj oddam mirni stranki. Zrkovska cesta 3, Pobrežje. 5026

Službo dobi

Zastopnik se sprejme, dobro uveden s la. referencami za epohalen patentiran artikel. Odjemalec vsaka trgovina. Vprašati Pajk, kavarna »Jadrana«, od 4.-6. ure zvečer. 5034

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Vreden

ogled pohištva

specijaliteta
tapacirano pohištvo

„Weka“

stanovanjske potrebščine
Maribor, Aleksandrova 15
Izlože do 22h razsvetljene

Globoko užaloščeni naznanjamo tužno vest, da je večeraj jutraj za večno zatisnil svoje trudne oči ljubljani soprog, oče, gospod

Mihael Verzel

ki je pred enim mesecem slavil 65 letnico zakonskega življenja — železno poroko. Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 5. novembra 1935.

Žalujejo ostali.

Čitaite „Večernik“!